

NOTA

International Principles on Social Media Conduct for the Legal Profession

Op zaterdag 24 mei 2014 werden op de jaarlijkse conferentie van de International Bar Association (IBA) de internationale principes voor het gebruik van sociale media binnen de advocatuur aangenomen. Deze kwamen er ten gevolge van een globaal georganiseerde IBA enquête inzake de impact van online sociale networking op de advocatuur en de praktijk.

1. Resultaat van de IBA enquête van februari 2012 (“*The impact of online social networking on the legal profession and practice*”)

Ruim 90% van de deelnemers waren van mening dat de ordes, de *Law Societies*, de balies, of in subsidiaire orde de IBA, richtlijnen zouden moeten ontwikkelen betreffende het gebruik van sociale media door de advocatuur.

2. De gestemde internationale principes

De IBA heeft een set van 7 internationale principes ontwikkeld die door de verscheidene Ordes en toezichthoudende instanties bij hun leden moeten worden gepromoot:

1. Onafhankelijkheid
2. Integriteit
3. Verantwoordelijkheid/aansprakelijkheid
4. Vertrouwelijkheid
5. Onpartijdigheid
6. Onderhouden van publiek vertrouwen
7. Beleid/politiek

Uit verdere analyse van de inhoud van deze principes blijkt bovendien dat ze allen met elkaar verweven zijn en dat er derhalve aandacht naar alle principes moet gaan als een geheel.

De bedoeling van deze internationale richtlijnen is om de ordes en de balies over de hele wereld aan te zetten actieve stappen te ondernemen in het promoten van het verantwoord gebruiken van sociale media door de advocatuur, met respect voor de relevante wettelijke en deontologische regels inzake professionele aansprakelijkheid alsmede voor beschouwingen van beschaafdheid.

Deze laatste zijn van belang omdat sociale media een groot platform biedt aan advocaten om degelijke rechtsbedeling te promoten door het betrekken van het publiek bij de juridisch praktijken en debatten.

1. Onafhankelijkheid

Het is derhalve belangrijk dat de Ordes en balies ervoor zorgen dat de advocaten die gebruik maken van sociale media dit zonder externe druk doen zodat hun onpartijdigheid gegarandeerd blijft.

De inhoud van online berichten en commentaren dienen dezelfde onafhankelijkheidsgraad te vertonen als de beroepspraktijken van advocaten.

2. Integriteit

Omdat iedere advocaat van het maximumniveau van integriteit dient te getuigen, moeten ook handelingen via sociale media zo integer als mogelijk gebeuren. De Ordes en balies dienen derhalve hun leden aansporen om aandachtig te zijn voor de repercussies die handelingen en uitingen via de sociale media kunnen hebben op hun individuele professionele reputatie, alsmede op de professionele reputatie van de volledige beroepsgroep.

3. Verantwoordelijkheid (aansprakelijkheid)

Dit principe slaat in eerste instantie op de verantwoordelijkheid om de gebruikswijze van de media te kennen, zowel bij persoonlijk als bij professioneel gebruik. De Ordes en balies dienen hun leden attent te maken op de privacy instellingen van de media waar ze gebruik van maken. Er dient te worden onthouden dat privacy-instellingen niet automatisch betekenen dat de online geposte berichten (volledig) beschermd zijn.

Daarenboven dienen de advocaten volledig besef te hebben van de gevolgen van het gebruik van sociale media (bijv. omdat de inhoud van online gepubliceerde berichten niet gemakkelijk te verwijderen is) en tegelijk hun gebruik en de inhoud van hun publicaties controleren en regelmatig herzien.

Ten tweede impliceert dit principe verantwoordelijkheid van de advocaat om duidelijk te zijn wanneer ze gebruik maken van sociale media. Advocaten zullen duidelijk moeten aangeven wanneer hun publicaties hun persoonlijke mening weergeven, of bijv. een juridisch advies omvatten. De advocaat zal derhalve telkens moeten opletten dat hij geen verkeerde indruk creëert, wat zou kunnen leiden tot aansprakelijkheid ten aanzien van derden.

Ook zal de advocaat moeten opletten dat hij via sociale media geen beroepsmatige activiteiten uitoefent in een rechtsgebied waar hij niet bevoegd/toegelaten is dergelijke activiteiten te ontplooiën.

Het is de taak van de ordes of de balies om hun leden hierop attent te maken.

Ten derde impliceert dit principe ook het verantwoord gebruik van sociale media. De Ordes en balies moeten de advocaten aansporen om na te gaan of het gebruik van een (of ander) sociaal medium passend is voor het publiceren van een bepaalde output afhankelijk van het populaire gebruik ervan en van het waarschijnlijke publiek dat via dat medium wordt bereikt. De ordes en

balies dienen derhalve de advocaten erop attent te maken dat ze de context, het mogelijk geviseerde publiek en de eventuele ambiguïteit van hun publicaties in beschouwing moeten nemen.

Het onverantwoord gebruik van sociale media verhoogt het risico op discriminerend gedrag, intimidatie en inbreuken op de privacy, vorderingen wegens laster en dergelijke meer. Als algemene regel mogen advocaten online niets doen of zeggen wat ze voor een “offline” publiek ook niet zouden mogen.

Het verantwoord gebruik van sociale media impliceert bovendien het respecteren van de regels inzake praktijkpromotie, reclame en aanwerving, alsmede van deontologische codes en wettelijke verplichtingen. Al deze regels moeten online op dezelfde manier gewaarborgd zijn als “offline”.

Tenslotte heeft dit principe ook gevolgen op vlak van belangenconflicten. De advocaten moeten omzichtig zijn tijdens het publiceren via en het gebruik maken van sociale media opdat ze geen standpunt zouden uiten dat tegenstrijdig is met dat van hun cliënten en dat een invloed zou kunnen hebben op specifieke aangelegenheden.

4. Vertrouwelijkheid

Het is uiterst belangrijk dat advocaten betrouwbaar zijn en dat ze als zodanig door het publiek worden gepercipieerd. Sociale media kunnen derhalve niet worden aangewend voor het behandelen van persoonsgegevens van cliënten en andere vertrouwelijke informatie, behalve in gevallen waarin de advocaat er met zekerheid op kan vertrouwen dat het gebruikte sociaal medium een bescherming van deze gegevens garandeert, overeenkomstig de op hem rustende professionele, ethische en wettelijke verplichtingen.

Deze vertrouwelijkheid moet in de meeste brede zin worden ingevuld. Zo kan het, bijvoorbeeld, voorkomen dat het gebruik van een bepaald sociaal medium locatie- of tijdsgegevens publiek maken waardoor kan worden aangetoond dat een persoon de diensten van een advocaat inroept, hoewel deze persoon dit liever niet publiek te kennen geeft.

5. Onpartijdigheid

Dezelfde regels van onpartijdigheid die “offline” moeten worden geëerbiedigd gelden wanneer de advocaat online gaat. De ordes en balies moeten derhalve aan de advocaten duidelijk maken dat hun onpartijdigheid niet stopt van zodra ze online gaan, in tegenstelling.

6. Waarborgen van publiek vertrouwen

Al deze voorafgaande principes gelden opdat het publiek, de rechtzoekenden, hun vertrouwen in de advocatuur zouden behouden. Het “offline” en online gedrag van de advocaat moeten met elkaar overeenstemmen, opdat de individuele reputatie van de advocaat alsmede de professionele reputatie van de volledige beroepssector gewaarborgd blijft.

De advocaat moet hierbij zijn globaal gedrag, *i.e.* op verschillende sociale media in beschouwing nemen.

7. Beleid

Dit principe impliceert dat de advocaat of het advocatenkantoor dat gebruik maakt van sociale media, duidelijke regels en voorschriften voor hun medewerkers zouden moeten opstellen m.b.t. het correct en verantwoord gebruik van deze media.

Daarnaast moeten ook de ordes en de balies complementaire voorschriften en richtlijnen ontwikkelen. Er moeten duidelijke parameters worden opgelegd volgens dewelke advocaten, advocatenkantoren en hun medewerkers sociale media beroepsmatig mogen gebruiken.

Twyla Quéva

Juriste studiedienst OVB

twyla.queva@ordevanvlaamsebalies.be

30 mei 2014

